

Representantforslag 36 S

(2015–2016)

fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Iselin Nybø, Hans Fredrik Grøvan, Kjell Ingolf Ropstad, Torill Eidsheim, Ingunn Foss, Sivert Bjørnstad, Åse Michaelsen, Terje Aasland og Odd Omland

Dokument 8:36 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Iselin Nybø, Hans Fredrik Grøvan, Kjell Ingolf Ropstad, Torill Eidsheim, Ingunn Foss, Sivert Bjørnstad, Åse Michaelsen, Terje Aasland og Odd Omland om strategi for utbygging av fiberkabler og grønne datasentre

Til Stortinget

Bakgrunn

Datalagring er en ny kraftintensiv industri som er i sterk vekst på verdensbasis. Behovet for sentral datalagring og prosessering øker raskt i omfang og utbredelse. I spørsmålet om lokalisering av datasentre skårer Norge høyt fordi landet kan tilby rimelig og sikker fornybar energi, kjølig klima, høyt utdanningsnivå, politisk stabilitet og et forutsigbart investeringsmiljø. Industriens store energibehov har medført økende oppmerksomhet på bruk av fornybare energikilder, hvor Norge har et stort konkurransefortrinn. Norge har et overskudd av fornybar energi, og er dermed et attraktivt sted å etablere nye grønne datasentre. Gjennom forbedringer i elavgiften i statsbudsjettet har også de økonomiske rammebetingelsene nå blitt kraftig forbedret.

Datasentre er en spennende grønn industri i sterk vekst som, inkludert de tjenester disse sentrene har behov for, kan bidra med et stort antall nye kompetansearbeidsplasser og føre til omfattende investeringer i Norge.

Forslagsstillerne konstaterer samtidig at til tross for landets gode forutsetninger, har Norge i motsetning til nabolandene ikke fått etableringer av større datasentre. I Danmark skjer etableringen på grunn av rikelig tilgang på norsk vannkraft gjennom norske

kraftkabler. Dette har trolig bakgrunn primært i to forhold: nivået på elavgiften og effektiv og direkte fiberforbindelse til Europa.

Norsk elavgift har rammet datasentre langt hardere enn i landene Norge konkurrer med. Dette endres nå. Fra 2016 får Norge redusert elavgift på elektrisk kraft til norske datasentre over 5 MW. Dette er et viktig og tilpasset tiltak som bidrar til at det norske avgiftssystemet blir avstemt med de nordiske naboene, og inngår i et større bilde der målet er å etablere ny grønn industri i Norge.

For å lykkes med å sikre etableringer av store datasentre i Norge må det etter forslagsstillernes mening gjøres enda mer. Styrket internasjonal fiberinfrastruktur mot kontinentet er en annen sentral faktor som må bedre på plass for å nå målet om etablering av storskala datalagringssenter i Norge. Det er behov for flere digitale «motorveier» til og fra Norge. Det er verdt å merke seg at Finland, som på mange måter er i en lignende situasjon som Norge med hensyn til fiber mot Europa, har vedtatt å etablere en direkte fiberforbindelse mot Tyskland. Denne fiberkabelen, kalt «Sea Lion», er om lag dobbelt så lang som en eventuell fiberkabel mellom Norge og Tyskland.

Legging av fiberkabler kan skje som separate prosjekter, eller sammen med etablering av annen infrastruktur som strømkabler og lignende. Det er nærliggende å tro at man kan oppnå synergieffekter på kostnadssiden ved å kombinere for eksempel fremføring av strøm- og fiberkabel, men forslagsstillerne er også kjent med at fagmiljøer er uenige i om kombinerte strøm- og fiberkabler er ønsket av de aller største datasenteraktørene.

Forslagsstillerne viser til at Statnett nå arbeider med å etablere kraftkabler til henholdsvis Tyskland og England gjennom prosjektene «NordLink» og «NSN». Disse prosjektene har fått konsesjon, men uten at fiberkabel er inkludert. På flere andre kraftka-

belprosjekter er det derimot etablert fiberforbindelse sammen med kraftkabelen. Her kan nevnes Statnetts egen «Skagerak 4» (Norge–Danmark), «NordBalt» (Sverige–Litauen) og «Vallhall» (Lista–Vallhall).

Felles fremføring av fiber og kraftkabel kan gi synergieffekter. Det kan være mye å spare på å legge kablene samtidig, med samme skip og i samme grøft, fremfor å legge dem separat. Det er etter forslagsstillerne mening behov for både kraft- og fiberkabel, og da bør man vurdere muligheten for å legge dem sammen for å optimalisere den samfunnsmessige nytten.

Forslagsstillerne mener Norge har et betydelig potensial for etablering av nye datasentre. Dersom det lykkes å legge til rette for etablering av større datasentre i Norge, vil behovet for fiberkapasitet øke betydelig. Det er imidlertid vanskelig å anslå markedsintensiteten før fiberforbindelsen faktisk er etablert.

Erfaringene fra fiberkabelen som Statnett har lagt sammen med «Skagerak 4», viser at når fiberforbindelsen først er på plass, kommer kundene etter hvert. Foruten Statnetts egen nytte er nå store deler av den fiberen utleid på kommersiell basis.

Forslagsstillerne viser til at Statnett nylig har besluttet å invitere interesserte parter til et samarbeid om realisering av et frittstående fiberprosjekt uavhengig av mellomlandsforbindelsene for kraftutveksling.

Skal Norge ha mulighet til å konkurrere med nabolandene om nye datasenteretableringer, er det viktig å få på plass bedre fibertilgang mot kontinentet. Det er viktig at myndighetene, både fra faglig og politisk side, viser at Norge inntar en offensiv og inviterende holdning for å bidra til etablering av nye datasentre i Norge.

Forslagsstillerne foreslår at Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan det kan legges til rette for

rask etablering av flere fiberkabler til utlandet, blant annet fra Norge til Storbritannia og Tyskland, og eventuelt andre aktuelle strekninger. Dette vil kunne bidra til etablering av nye grønne datasentre og annen databasert næringsvirksomhet. Det er etter forslagsstillerne mening viktig at kraftkablene bygges ut og at fiberkablene legges på en hensiktsmessig måte, og forslagsstillerne forventer at valg av løsning ivaretar dette på en god måte.

Forslagsstillerne foreslår at Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi som beskriver hvordan myndighetene legger til rette for etablering av grønne datasentre, der fiberkapasitet og tilrettelegging fra norsk side overfor aktører som vil investere i Norge, er sentralt.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan det kan legges til rette for at det så raskt som mulig kan etableres flere fiberkabler til utlandet, blant annet fra Norge til Storbritannia og Tyskland, for å styrke grunnlaget for etablering av grønne datasentre og annen databasert næringsvirksomhet i Norge. Stortinget ber regjeringen legge frem vurderingen av hvordan dette gjøres mest hensiktsmessig og hurtig til behandling for Stortinget senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016.
2. Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi som beskriver hvordan myndighetene kan legge til rette for ytterligere etablering av grønne datasentre i Norge.

18. desember 2015